

## Svar Rek. 15/2016, Øget og bæredygtig turisme i Norden

### 1. Rekommandation

Rekommandationen har følgende ordlyd:

Nordisk råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

at igångsätta en kartläggning där försöker att kvantifiera mervärdet av ett mer systematiskt nordiskt samarbete på turismområdet, baserat på tidigare erfarenheter och kvalificerade framtidsprognoser.

at ta fram ett förslag till ett sammanhållet program för ett långsiktigt, holistiskt turismsamarbete i Norden.

at med utgångspunkt i de olika hållbarhets- och kvalitetsmärkningar som finns i de nordiska länderna idag, sträva efter att samlas kring gemensamma märkningar för att underlätta det för entreprenörer och besökare att fatta väl underbyggda beslut kring hållbarhet/kvalitet och produktion/konsumtion av turisttjänster med utgångspunkt i hela Norden.

at avsätta utvecklingsmedel för att kunna stödja nya nordiska samarbeten såväl vad gäller marknadsföring, framtagandet av jämförbar statistik, som tillrättaläggandet av infrastrukturen till nordiska destinationer m.m. Däri kan också ingå stöd till koordinering, men även till insatser avsedda för mindre entreprenörer/destinationer för att dessa ska kunna synliggöra sina tjänster/destinationer till den ökande mängden besökare.

at ta initiativ till ett samarbete mellan privata destinationsägare för att dessa ska inleda ett samarbete för att kunna erbjuda besökare



## 2. Meddelelse fra Nordisk Ministerråd

Nordisk Ministerråd har, ligesom Nordisk Råd, også noteret sig stigende betydning af turisme i erhvervslivet og at der findes store vækstpotentialer i sektoren. Der findes nemlig politisk opbakning til øget turismesamarbejde i Norden. På ministermødet den 23. november 2016 besluttede ministerrådet for nærings-, energi- og regionalpolitik (MR-NER) at opprioritere turisme som forslået af samarbejdsministrene (MR-SAM) under Nyt Norden 2.0 reformarbejdet. Ministerrådet for næringsliv, energi og regionalpolitik understreger at sektorens prioriteringer på turismeområdet skal tilpasses ministerrådets ansvarsområde, bl.a. på grund af ministerrådets mandat og begrænsede ressourcer. På baggrund af beslutningen om opprioriteringen af turismen, vil ministerrådet arbejde videre med sagen i løbet af 2017.

I de senere år har forskellige initiativer været igangsat indenfor turismeområdet i nordisk samarbejde, bl.a. på vegne af embedsmandskomitéer og institutioner, men også mellem nationale myndigheder og institutioner der har ansvar for bl.a. turisme, innovation, økonomisk og regional udvikling, visit organisationer mv. Men selvom turismen er på dagsordenen og mange forskellige initiativer findes i Norden, mangler der strategisk Nordisk samarbejde og koordinering ifølge eksisterende analyser og dokumentation. Indsatsområderne kan dog være mange og falder ind under forskellige ministeriers ressortområder. På grund af dette er det uklart hvem der har ansvar for at initiere, koordinere og finansiere mere systematisk turismesamarbejde, dvs. på det overordnede niveau. Ministerrådet anerkender at det kan give god mening at skabe bedre koordinering omkring det Nordiske turismesamarbejde dog uden at etablere ny store administrative organer.

I forberedelsen af det nye samarbejdsprogram for erhvervs- og innovationspolitik 2018-2021 arbejder næringssektoren med at formulere prioriteringsområder, nemlig hurtig omstillings-e-vne (herunder digitalisering og nye teknologier), rammevilkår for bedre konkurrenceevne og ny markeder og globale værdikæder. Sektoren har bevidst undgået at nævne en specifik branche i samarbejdsprogrammet for at kunne fokusere på de tidligere nævnte prioriteringsområder tværasektorielt. Næringssektoren vil undersøge, hvordan indsatser på turismeområdet kan bidrage til erhvervssektorens kommende samarbejdsprograms målsætning. Et særligt fokus kan fx være på innovation i turismebranchen i forhold til, at Nordisk Ministerråd er enig med Nordisk Råd om at Norden har en stærk position når det gælder muligheder for digitalisering. Derfor kan det give god mening bl.a. at arbejde videre med at øge anvendelse af



digitale løsninger og ny teknologi hos turismevirksomheder i Norden. Først og fremmest behøver ministerrådet at identificere relevante indsatser på baggrund af en politisk prioritering der skaber nordisk merværdi og kan forankres hos interessenter, bl.a. erhvervslivet. Det er således vigtigt at afklare, om erhvervet selv ser disse udfordringer løst i en nordisk sammenhæng.

Mht. den første at-sætning om, at ministerrådet skal igangsætte en kortlægning der skal forsøge at kvantificere merværdi af et mere systematisk nordisk samarbejde på turismeområdet henvises til MR-NER beslutning om opprioritering af turisme. Efterfølgende har Nordisk ministerråd, i samarbejde med Nordisk Innovation, fået i opdrag at identificere ministerrådets prioriteringer indenfor turisme og udarbejde anbefalinger om mere konkret Nordisk turismesamarbejde. Formålet med processen er at undersøge hvordan man konkret kan arbejde med turisme på Nordisk niveau, emnemæssigt og vedrørende organisering af forskellige initiativer. I processen tages udgangspunkt i eksisterende arbejde og analyser samt nordiske projekter der allerede findes. Ministerrådets vurdering er på nuværende tidspunkt, at det vil skabe bedst resultat at bygge på eksisterende analyser og erfaringer samt identificerede politiske prioriteringer i landene, som man kan videreudvikle med øget nordisk merværdi som udgangspunkt. Det samme gør sig gældende for strukturen, men ministerrådet synes at man bør udnytte eksisterende struktur der allerede findes på nordisk niveau. Processen er allerede i gang og anbefalinger til de videre arbejde forventes at blive behandlet på ministermødet for næringsliv i foråret 2017.

Mht. den anden at-sætning, at NMR skal udarbejde et program for et langsigtet turismesamarbejde i Norden, skal der på baggrund af identificering af prioriteringer forberedes anbefalinger om hvordan nordisk samarbejde på turismeområdet kan styrkes på en mere systematisk måde og skabe øget nordisk nytte. MR-NER forventes efterfølgende at drøfte på hvilken måde næringssektoren kan forestille sig at arbejde med turisme. Der kan fx udarbejdes et fælles program på området der indebærer forskellige fokusområder og koordinering af Nordisk turismesamarbejde. I arbejdet bør man være opmærksom på forskellige indsatsområder med hensyn til ministerrådets ressourceområder. Et kommende program kan indeholde udveksling af kundskab og erfaringer, opbygning af kompetencer og pilotprojekter på specifikke områder fx innovation i turismebranchen, anvendelse af ny teknologi i turismesektoren, destinations udvikling samt hvordan markedsførings samarbejde på fjerntmarkeder kan styrkes i en fælles nordisk indsats. En eventuel finansiering til øget samarbejde i turismesek-



toren behøver behandling i ministerrådet, embedsmandskomitéer og/eller Nordiske institutioner. Næringssektoren vil også undersøge hvordan indsatser på turismeområdet kan bidrage til erhvervssektorens kommende samarbejdsprogramms målsætning.

Mht. den tredje at-sætning, at Norden skal stræbe efter at bruge fælles mærkninger for bæredygtighed og kvalitet, henviser MR-NER til miljøsektoren (MR-M). Miljøsektoren har allerede et projekt i gang, hvor man undersøger potentialer på området. Man har i efteråret 2016 bestilt en kortlægning af miljømærkninger af turistdestinationer i Norden. Miljøsektoren kommer til at organisere en rundbordsamtale om emnet med erhvervslivet, miljøsektoren og evt. andre interessenter. Nordisk Ministerråds sekretariat følger med i processen med formålet at inddrage erhvervslivets perspektiver. MR-NER forventer dog ikke at følge op på anbefalingen på grund af der eksisterende arbejde i miljøsektoren. Nordisk ministerråd vil dog understrege at bæredygtig turisme, som inkluderer bl.a. beskyttelse af naturområder, kommer til at indgå i de kommende initiativer der forventes igangsat. Mange turister kommer til de nordiske lande primært for at opleve naturen og derfor anerkender ministerrådet hvor vigtigt det er at sikre bæredygtig turisme fremover. Ministerrådet vurderer, at det kan være formålstjenligt med nordisk erfaringsudveksling på dette område, men ikke at der skal arbejdes for flere eller en integreret mærkningsordning, da indsatsen ikke vil stå mål med udbyttet.

Mht. den fjerde at-sætning om, at NMR skal bidrage med ressourcer for at understøtte nordisk samarbejde vedrørende markedsføring, statistik, infrastruktur til nordiske destinationer mv., henvises til identificering af prioriteringer og videre behandling af nordiske organer. Turisme er en tværsektoriel branche der kræver koordination og finansiering mellem forskellige ministerråd og eventuelt institutioner. Eventuel finansiering til øget samarbejde i turismesektoren behøver derfor behandling i embedsmandskomitéer og/eller Nordiske institutioner. Første fase er dog at identificere politiske prioriteringer indenfor turisme før der træffes en beslutning om finansiering. I givet fald kan man bygge på kommende arrangementer på turismeområdet i 2017 for at drøfte de kommende prioriteringer i sektoren og undersøge erhvervslivets behov. I den forbindelse noteres, at der som en del af den danske Nationale Turisme Strategi vil blive taget initiativ til at samle repræsentanter fra nordiske turismeerhverv og de nordiske visitororganisationer for at drøfte, hvor der er muligheder for et styrket nordisk samarbejde, og hvordan disse kan skabe konkret merværdi. Det bør dog understreges, at NMR har besluttet at opprioritere turisme så konkrete indsatser fra MR-NER (Næring) forventes at blive behandlet i 2017.



Mht. den femte at-sætning om, at ministerrådet skal tage initiativ til samarbejde mellem private destinationsejere med formålet at de skulle kunne tilbyde bestemte oplevelser fra Norden, konkluderes det at Nordisk ministerråd ikke ser sin rolle som ledende i at indlede samarbejde fx for fælles tematiske Nordiske rejsepakker. Destinationsejere bør tage ansvar for egen udvikling og samarbejde uden direkte indgriben fra ministerrådet. Nordisk ministerråd kan dog eventuelt understøtte formidling af best-practice og udveksling af erfaringer der kan øge konkurrenceevne indenfor den Nordiske turismesektor. Den type af aktiviteter forventes inkluderet i opprioritering af turismen, som det blev besluttet af MR-NER den 23. november 2016. Nordisk ministerråds konklusion er derfor ikke at tage initiativ til øget samarbejde mellem private destinationsejere.

På denne baggrund vil Nordisk Ministerråd vurdere, at Nordisk Råds synspunkter er hørt og vil blive taget med i det videre arbejde om mere systematisk turismesamarbejde i Norden.

Ministerrådet anser at rekommandationen kan afskrives.